

Cuộc thảo luận giữa Giáo sư Hoàng Thành và cựu Ngoại trưởng Úc Bob Carr hé lộ nhiều điều đáng suy ngẫm về sự chuyển biến tờ khái niệm “Thờ giỗ hài hòa” tờ ông Hồ Cẩm Đào tờn “Hiến thốc cĩa mĩa đe dĩa Trung Quốc” tờn tờn Tờp Cờn Bình.

Những thay đổi tiếp sau sự kết thúc của “Thờ giỗ hài hòa” nĩa mùa

Trong các cuộc phỏng vấn hích giờ Trung Quốc mà tôi đã thốc hiờn trong chuyến đi

thực tế Trung Quốc vào cuối năm 2013, đa phần những học giả này đều coi khái niệm “thế giới hài hòa,” với hàm ý “hòa hợp những khác biệt,” mà ông Hồ Cẩm Đào khai xướng là một khái niệm chưa hoàn chỉnh và không thực chất. Một chuyên gia giữu tên là Viên Quan họ Quốc tế đương đại Trung Quốc (Contemporary Institute of China International Relations - CICIR) thậm chí đã cảnh báo tôi về chính sách công nhận của Trung Quốc trong việc giải quyết tranh chấp Biển Đông dưới thời ông Tập những tháng sau đó.

Năm trong khuôn khổ một loạt cuộc thảo luận về Trung Quốc (China Talk) trước đó với sự tham gia của các chuyên gia hàng đầu về Trung Quốc, đáng chú ý có giáo sư Lý Thành (Cheng Li), chuyên gia nghiên cứu Linda Jakobson và Bonnie Glaser tại Viện Lowy, cũng như giáo sư Kerry Brown tại Viện Quan hệ Úc-Trung, thuộc trường Đại học UTS (ACRI-UTS, Sydney), phần trình bày sâu sắc và đầy lời khuyên của Giáo sư Hoàng Thành tại ACRI-UTS hôm 2/7/2015 đã khiến chúng ta ngày càng có cơ sở để lo ngại về một thế giới bất ổn và dấy lên những hăm dọa từ sự xuất hiện của một công quốc đang trỗi dậy mà không thể đoán biết. Thông qua cách tiếp cận thực tế, mang tính phân biệt và biện chứng và về thực quyền của Trung Quốc, Giáo sư Hoàng đã phân biệt sự trỗi dậy của Trung Quốc với sự trỗi dậy của các công quốc theo quan niệm thông thường. Tuy phần lớn Trung Quốc có năng lực để kiểm soát nguồn tài nguyên và có thể thách thức trật tự thế giới hiện nay về mặt quân sự dựa trên nền tảng công nghiệp hóa giồng như cách thực xưa nay của các công quốc khác trong lịch sử, Giáo sư Hoàng đặc biệt lưu ý về các tài nguyên công nghệ đang âm ỉ và những nhân tố gây bất ổn tiềm tàng liên quan đến “sự trỗi dậy đặc thù có một không hai của Trung Quốc,” mà theo nhận xét của Giáo sư Hoàng là “sự trỗi dậy đó là phi hòa bình.”

Giáo sư Hoàng đã chỉ ra sự khác biệt quan trọng giữa “một Trung Quốc trước đây buồm phi hợp tác thế đương đại giải quyết những vấn đề trong khu vực với một Trung Quốc lớn đầu tiên có khả năng kiểm soát hoặc thậm chí thao túng các vấn đề trong khu vực hiện nay.” Bên cạnh việc đánh giá Trung Quốc đang có các bước chuyển dịch rất nhanh, Giáo sư Hoàng cho rằng nếu muốn trỗi dậy, Trung Quốc cần phải khai thông được những bất ổn của bên, bao gồm những cách lớn giữa sự minh công và các lợi ích quốc gia, cũng như quan hệ đầy sóng gió của nước này với Mỹ bất chấp những lợi ích chung, và quan trọng nhất là những vấn đề nội bộ của Trung Quốc. Nếu không ngừng tăng cường sự minh quân sự vấn đề đã góp phần khiến mào một cuộc chạy đua vũ trang như trong khu vực của Quân đội Giải phóng Nhân dân Trung Quốc (PLA) mà mai thay đã “không giúp cho bất cứ bên nào cảm thấy an toàn hơn” trong thế tiến thoái lưỡng nan về an ninh và một môi trường ngày càng bất ổn. Giáo sư Hoàng nhắc lại rằng “không ai có thể hủy diệt được Trung Quốc, đơn giản là Trung Quốc quá lớn để có thể bị tấn công,” ngụ ý rằng trở ngại lớn nhất đối với sự trỗi dậy của Trung Quốc là chính nước này. Chúng ta nên nhớ rằng Trung Quốc đã có sự phát triển đầy ngoạn mục theo cách thực

riêng của mình, mà không sấp đổ như những gì nhiều người đã đổ báo “Ai đi theo Mĩ sẽ thành công, ai chống lại Mĩ sẽ thất bại.”

Về chính sách hội nhập, ông Tập đã đổ xuýt “mọi quan hệ kiểu mọi giữa các nước lớn (Giáo sư Hoàng Lưu ý ông Tập dùng từ các nước lớn, không dùng từ cộng quốc)” và “mặt mong lõi đi tác (dùng từ đi tác, không dùng từ liên minh)” để mở đường cho những cuộc chơi vĩa thúc đẩy tất hãn lõi ích của Trung Quốc, vĩa thĩ hiễn sẽ ồng hĩ trên lõi nói của nước này để vĩa những nguyên từ cũ mĩ, bình đĩng, và bao dung trong quan hệ quốc tế. Theo Giáo sư Hoàng, sáng kiến Mĩt Vành đai - Mĩt Con đường (One Belt, One Road - OBOR), ỹ giai đoạn đầu, có thĩ đĩng coi là mặt đĩ án phát triển, nhằm đưa tất cũ mọi người lên trên con thuyễn hội nhập để tìm kiếm lõi nhuễn. Tuy nhiên, do Trung Quốc khĩi xĩng và “cũm láĩ” chĩng trình nghĩ sẽ cho OBOR, sẽ quyĩt đoán mọi của Bĩc Kinh trong các tranh chấp biễn đĩo không khĩi khiễn nhiều người nghi ngờ vĩa các tuyên bố đĩy lý tĩng của Trung Quốc.

Mọi đe dọa Trung Quốc không đĩn thuễn chĩ là Hĩc thuyĩt, mà sẽ là mặt Thĩc từ đĩĩi thĩi Tập Cũn Bình

Thứ nhĩt, vĩa hành đĩng của Bĩc Kinh trong các tranh chấp lãnh thĩ, Giáo sư Hoàng nhĩc lõi mặt thĩc từ đáng chú ý là vĩa Trung Quốc đã hai lần sẽ đĩng vĩa lĩc vĩa Viĩt Nam ỹ Biễn ỹng vào các nĩm 1974 và 1988 những không hĩ đĩng đĩ luĩn quốc tế chú ý. Hành xĩ vĩa lĩc của Trung Quốc chĩ bĩ “soĩ” khi xĩy ra vĩa xung đĩt giữa Trung Quốc vĩa Philippines, mặt đĩng minh của Mĩ, vào những nĩm 1994-1995. Kĩ từ nĩm 2009 đĩn nay, đã có ít nhĩt 30.000 báo cáo vĩa vĩa đĩ Biễn ỹng. Theo Giáo sư Hoàng, vĩa cũng đĩng quốc tế quan tâm nhiều đĩn tranh chấp Biễn ỹng có hai lý do: lý do thĩ nhĩt chính là cách hành xĩ hung hĩng của Trung Quốc đã từ từ ra cho hĩ mặt hình ỹnh rĩt xĩu trong khu vĩa; lý do thĩ hai là các yĩu từ bên ngoài tác đĩng vào tranh chấp này, đĩc biĩt là chiễn lĩc tái cân bĩng của Mĩ để vĩa khu vĩa Châu Á - Thái Bình Đĩng. Cùng vĩa cách tiĩp cũn không mĩy thay đĩi của Bĩc Kinh trong vĩa đĩ Biễn ỹng kĩ từ những nĩm 1950, cái gĩi là “hĩi chĩng từ kĩ nước lớn” của Trung Quốc để vĩa các bên tranh chấp nhĩ hĩn, đĩng đĩ cũp trong cuĩn “Sĩ trĩi đĩy của Trung Quốc và Logic vĩa Chiễn lĩc” của Edward Luttwak, kĩt hĩp vĩa yêu sách đĩng chín đĩn mang tính phĩc hĩi lãnh thĩ của nước này đã từ nên mặt mọi đe dọa thĩc sẽ để vĩa những nĩ lĩc của quốc tế nhằm đưa Biễn ỹng trở thành mặt vùng biễn hòa bình và hĩp tác.

Thứ hai, Giáo sư Hoàng Lưu ý vĩa cuộc chơi hai cũp đĩ: ỹ cuộc chơi thĩ nhĩt, Trung

Quốc lộ kéo Mỹ vào mặt cuộc mở cửa giữa các công quốc để kiểm chứng sự tin cậy chính lập của Mỹ đối với đồng minh và đối tác của Mỹ trong khu vực, trong khi ở cuộc chơi thế hai, các nước như tìm cách tranh thủ sự hiện diện của Mỹ để có được đòn bẩy trong các đàm phán với Bắc Kinh. Do khả năng của kích bản các nước như leo lái được các nước lớn là rất thấp, Trung Quốc là nước đang có lợi thế về thời gian, vì thế, nước này không cần thiết phải vội vàng để chuộc lấy những hậu quả không đáng có như tình hình công nghệ ngày càng leo thang trong sáu năm qua kể từ năm 2009 trong quan hệ với Mỹ và các nước khác. Sự mập mờ chính lập của trong “ranh giới đỏ” về an ninh, vốn là quân sự giành quyền thế của các công quốc lớn với các đối thủ cạnh tranh, trong trường hợp của Trung Quốc chỉ mang lợi vòng xoáy tiêu cực của một chuỗi những sự khó hiểu, những tính toán sai lầm và những công nghệ ngày một gia tăng. Cuộc phiêu lưu đầy rủi ro ở các vùng biên tranh chấp mà giới lãnh đạo Bắc Kinh - những người đang tự bỏ “chính lập nấu mình chớ thối” của Tổng Tiều Bình - đang mạo hiểm thân vào, sự chớ đem lợi thế tự không mấy dể chớ là sự phân đôi của các bên liên quan khác. Thông điệp mạnh mẽ mà Washington và các đồng minh, đối tác của nước này trong khu vực gửi đến Bắc Kinh sẽ đóng vai trò như một lợi cạnh báo về cái giá Trung Quốc phải trả nếu nước này áp dụng chính lập trái dể không hòa bình.

Thứ ba, sự trái dể của Trung Quốc cùng với nước này phô trương sự mạnh ở các vùng biên tranh chấp là đồng lập thúc đẩy sự dểch chuyển và tái sắp xếp quyền lực ở khu vực Châu Á - Thái Bình Dểng. Đáng chú ý là chính sách ngoại giao khôn khéo của Thủ tướng Nhật Bản Shinzo Abe nhằm công cở quan hệ đồng minh chính lập Nhật - Mỹ, mà theo lợi của Tổng thống Mỹ Obama là “hòn đá tảng tin cậy của an ninh Châu Á,” và nỗ lực để xây dựng một mối trờn thế như một rờng bao gờm cở Nga và các công quốc khác trong tình hình đáng lo ngại về mọi đe dọa từ Trung Quốc trái dể.

Hiện nay, Trung Quốc vốn được tởm thế “dung túng” về chính sách và lợi hành xử trong tranh chấp biên dểo vì vốn được các nước trong khu vực “nở nang” như thành tựu của nước này trong phát triển kinh tế đa phểng. Bên cạnh đó, sự tin cậy và các cam kết chính lập của Mỹ đối với Châu Á - Thái Bình Dểng trên thế tự không có (hoặc có rất ít) giá trị thế chớ (hay còn gọi là “vở bở rờng”) khi nhìn nhiều đồng minh và đối tác Châu Á của nước này thế vểng. Tuy nhiên, một dểu chớ chớ rờng chính lập “Tởn công Quyển rở” của Bắc Kinh đã không còn sự quyển rở như trước và uy tín nước lớn có trách nhiệm của Trung Quốc trong khu vực ngày càng bở suy giảm. “Hở thuyết Mỹ về dể Trung Quốc” rõ ràng đang trờ thành “Thế tự Mỹ về dể Trung Quốc” trong thế dể Tởp Cở Bình.

Tác giả Julia Luong Dinh là Nghiên cứu sinh Tiến sĩ tại Đại học Sydney, Úc.

Ng i d ch: H ng Trà